

Rektor

Lunds universitets strålskyddsorganisation

Bakgrund

Som mottagare av Lunds universitets samlingstillstånd (Cu-7013) för verksamhet med joniserande strålning, är rektor tillika ytterst ansvarig företrädare för universitetets arbetsgivarfunktion. Rektor svarar för att de institutioner som bedriver strålningsverksamhet har tillgång till den kompetens hos personalen och de resurser som krävs för ett betryggande strålskydd för såväl joniserande som icke-joniserande strålning.

Enligt arbetsmiljölagen 3 kap 2 § och genom rektors delegation har prefekt, eller motsvarande vid institution, enhet, avdelning eller motsvarande, arbetsmiljöansvar. Genom denna delegation har prefekten miljöansvar och därmed även i förekommande fall, strålskyddsansvar enligt strålskyddslagen och tillämpliga delar av strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling. Varje arbetstagare är i sin tur skyldig att följa centrala och lokala strålskyddsföreskrifter och använda anvisade och aktuella skyddsanordningar.

Strålskyddsfysikern är huvudmannens strålskyddsexpert och konsult i strålskyddsfrågor, ansvarig för tilldelning av lokala medgivanden, svarar för tillsyn av institutionernas verksamhet samt har befogenhet att stoppa verksamheter som inte bedrivs i enlighet med gällande samlingstillstånd. Rapportering till universitetsledningen ska ske kontinuerligt via centrala skyddskommittén. Rutinerna för detta utarbetas av strålskyddsfysikern och miljöchefen.

Ärendet har skickats på internremiss till Lunds Tekniska Högskola (LTH), Naturvetenskapliga fakulteten och Medicinska fakulteten 2012-01-16. Förhandling enligt 11 § MBL har skett 2012-05-15

Beslut

Universitetet beslutar om strålskyddsorganisation och detaljerade instruktioner och ansvar för prefekter och arbetstagare, strålskyddsfysiker samt direktiv för strålskyddskommittén enligt följande.

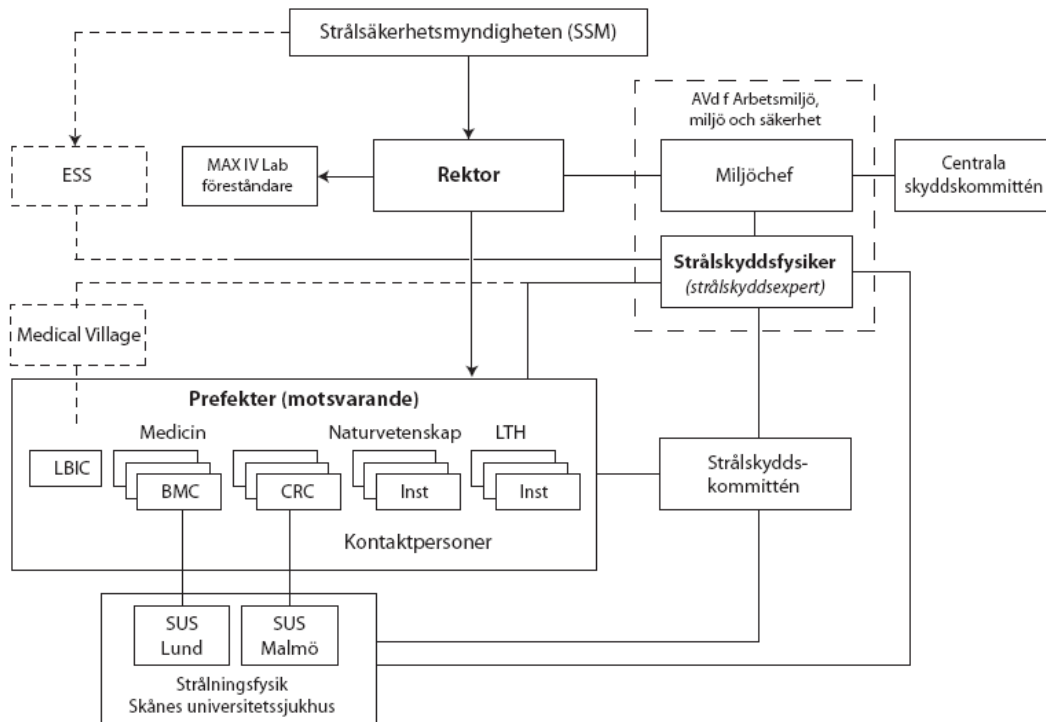

Bild: Lunds universitets strålskyddsorganisation

Prefekter

Med stöd av Arbetsmiljölagen har arbetsgivaren genom prefekten (motsvarande) vid respektive institution (motsvarande) ett arbetsmiljöansvar och därmed ansvar för strålskyddet. Rektorn uppdrar åt prefekten eller föreståndaren (motsvarande) med arbetsledande arbetsuppgifter avseende strålskyddsfrågor:

1. att svara för att allt arbete med strålning, såväl joniserande som icke-joniserande, sker i enlighet med gällande lagar, förordningar och författningar samt lokala avtal och föreskrifter,
2. att svara för att personalen har strålskyddskompetens i relation till arbetet,
3. att svara för en god kvalitetssäkring och upprättande av en kvalitetshandbok,

4. att svara för att det finns en kontaktperson med tillräcklig strålskyddskompetens för aktuell verksamhet,
5. att i förekommande fall tillse att läkarundersökning genomförs innan person sysselsätts i verksamhet med strålning i kategori A, och att periodisk kontroll genomförs för berörd personal,
6. att informera universitetets strålskyddsfysiker och avdelningens/institutionens skyddsombud och kontaktperson om uppkomna förhållanden och planerade förändringar, som rör verksamheten med strålning,
7. att årligen inventera och rapportera innehavet av fasta och öppna strålkällor som underlag för utfärdande av lokala medgivanden,
8. att förse strålskyddsfysikern med upplysningar och handlingar som behövs för tillsyn och ge tillträde till anläggning och arbetsplats där strålningsverksamhet bedrivs,
9. att i samband med någon form av avvikelse eller incidens snarast informera strålskyddsfysikern samt
10. att upplysa strålskyddsfysikern vid planerade inrikes eller utrikes transporter av starka strålkällor.

Arbetstagare

Den som är sysselsatt i verksamhet med strålning är skyldig:

1. att använda de skyddsanordningar och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att strålskyddet skall fungera tillfredsställande,
2. att följa bestämmelser enligt lokala strålskyddsföreskrifter samt
3. att om placering i kategori A låta sig läkarundersökas enligt SSM FS 2008:51.

Strålskyddsfysikerns arbetsuppgifter

Rektor uppdrar åt universitetets strålskyddsfysiker i strålskyddsarbetet för joniserande strålning och i förekommande fall icke-joniserande strålning¹:

1. att vara universitetets kontaktperson gentemot strålsäkerhetsmyndigheten,
2. att vara universitetets strålskyddsexpert och konsult i strålskyddsfrågor för att ge råd och hjälp till avdelningar och institutioner vid utarbetande och underhåll av sitt kvalitetsarbete och kvalitetshandbok,
3. att vara universitetets strålskyddsexpert för MAX-lab. och resursperson för anläggningens strålskyddsgrupp,
4. att utforma universitetsgemensamma strålskyddsföreskrifter samt biträda vid utformning av lokala strålskyddsföreskrifter och medverka vid etablering eller förändringar,
5. att utfärda lokala medgivanden för avdelningar och institutioner inom ramen för universitetets samlingstillstånd samt svara för den lokala tillsynen och årlig inventering av fasta och öppna strålkällor,
6. att svara för och samordna användningen av ett centralt register (databas) med dokumentation över lokala medgivanden, strålskyddsutbildade medarbetare, fasta och öppna strålkällor och lagrat långlivat radioaktivt avfall²,
7. att svara för och samordna information och utbildning inom strålskyddsområdet, inklusive webbaserad utbildning och repetitionsutbildning,
8. att samordna persondosimetri (mätning och registrering av persondoser) och medverka till utveckling av densamma,
9. att regelbundet informera prefekter, kontaktpersoner och skyddsombud samt centrala skyddskommittén (det sistnämnda ska ske via miljöchefen),

¹ Till icke-joniserande strålning hör optisk strålning som t ex laser, UV, låg- och högfrekventa elektromagnetiska fält. Det finns inget krav på kontaktperson, inte heller en strålskyddsexpert och författningar är inte lika tvingande som de för joniserande strålning. Förekomsten av icke-joniserande strålning inom Lunds universitet är dock av sådan omfattning och komplexitet att även denna bör falla inom ramen för strålskyddsfysikerns arbetsuppgifter.

² För radionuklider med en halveringstid överstigande 10 timmar krävs dokumentation och spårbarhet enligt SSMFS 2010:2.

10. att följa utvecklingen inom strålskyddsforskning och till viss del medverka till dess utveckling samt hålla sig uppdaterad med nationell och internationell strålskyddslagstiftning samt
11. att vara behjälplig och universitetets representant och expert i samhällets beredskap mot strålningsolyckor.

Strålskyddskommitté

Vid Lunds universitet ska finnas en strålskyddskommitté för att hålla hög kvalitet på strålskyddet och vara långsiktigt hållbart, bygga på kommunikation samt ett brett engagemang i organisationen.

Syfte och mål

Strålskyddskommitténs syfte och mål är att universitetets strålskyddsorganisation och strålskyddsregler ska vara väl förankrade och uppfyllda i alla verksamheter. Strålskyddskommittén ska fungera som en diskussionsgrupp och vara en av flera kanaler för strålskyddsfysikerns kommunikation genom att informera och få återkoppling. Kommittén ska föra minisanteckningar.

Uppgifter

- Fungera som resurs och stöd för fakulteterna samt vara ett forum för diskussion av aktuella strålskyddsfrågor och problem,
 - bevaka förändringar i lagstiftning inom strålskyddet och hur dessa kan påverka universitet,
 - fungera som diskussionsforum vid upprättande av centrala och lokala rutiner inom strålskydd,
 - initiera informations- och utbildningsinsatser,
 - fungera som remissinstans för LU av relevanta remisser samt
 - presentera och sprida kommitténs arbete fortlöpande på lämpligt sätt.
-

Sammansättning

I strålskyddskommittén ska ingå personal från olika yrkeskategorier som i sina arbeten berörs av strålskyddsfrågor. Verksamheter som bör vara representerade är institutioner (motsvarande) som har lokalt medgivande för slutna och/eller öppna strålkällor. Strålskyddskommitténs ledamöter ska vara:

- Strålskyddsfysiker (ordförande och sammankallande)
- Miljöchefen (eller av denne utsedd från LU Byggnad)
- Representanter från "laborativa" miljöer (formellt utsedda av kanslichef). Dessa bör med fördel utses bland några av kontaktpersonerna för de större verksamheterna.
- Representant från MAX-lab.
- Representanter från Strålningsfysik SUS
- Representanter från HMS³-kommittéer och/eller huvudskyddsombuden.

Detta beslut träder i kraft datum som ovan. Samtidigt upphävs rektors beslut om organisationsplan för strålskyddet, 1992-11-05, dnr. IF79 6879/92.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av tf förvaltningschef Susanne Kristensson efter föredragning av miljöchef Claes Nilén. I handläggningen av ärendet har prodekan Bo-Anders Jönsson, Medicinsk strålningsfysik, deltagit.

Per Eriksson

Claes Nilén
(LU Byggnad)

Kopia:

Bo-Anders Jönsson, Medicinsk strålningsfysik
Christer Samuelsson, LU Byggnad
Per-Göran Nilsson, LTH
Torun Forslid, Naturvetenskapliga fakulteten
Lennart Angere, Medicinska fakulteten
Mattias Brattström, Medicinska fakulteten
Åsa Bergenudd, LU Byggnad
Claes Nilén, LU Byggnad
Regelverket

³ Hälsa, miljö och säkerhet. HMS-kommittéer/arbetsmiljökommittéer finns normalt inrättade på fakultets- eller husnivå.